

Obrtnija.

Umetna volna.

Ljudje v današnjem času mnogo več zanosijo na obleki, kot so nekaj. Temu pa ni le povod to, da blago ni več tako trdno, kot je bilo nekaj, ko je sin nosil suknjo ali plašč za očetom, temveč tudi vedna menjavanja mode, zlasti pri ženskih. Katera gospodična hotela bi dandanes nositi obleko, katero je nosila njena mati samo pred desetimi leti, naj je še tako dobro ohranjena. Vsaka številka modnega lista prinese na novi način narejene obleke in slednja dama se po močnosti potruji, da bi ona imela najnovejše. Stara obleka, tudi če je še lepa ali dobra se zlasti v boljših krogih zavrže.

Zategadelj pa tudi ni treba, da bi bilo blago dandanes tako trdno, kot je bilo nekaj. Porabijo se zanjo lahko stvari, ki niso tako trpežne, samo da ima blago lepo vnanjost. Poslednje pa znajo napraviti v današnjih časih na dobrih strojih in z drugimi tehničnimi pripomočki. Posebno so pa iznašli zadnji čas razne načine, da se podelajo stare stvari v novo blago. Naredi se tako izvrstno, da preslepe celo najspretnейše oko. O umetni volni, to je o volni napravljeni iz starih volnenih cunj, ni nekaj nikdo slišal. Kdo je nekaj na to mislil, da bi volno in bombaž, ali pa volno in juto skupaj setkali. Novo blago je potem tako podobno volnenemu, da je navadni človek ne izpozna, prodaja se pa vendar lahko mnogo ceneje. Navadili so se tudi slabši volni dati lesk najlepše volne. Tako se večkrat blago iz slabše volne za boljše prodaje.

Posebno je pa umetna volna v novejši industriji zavzela jako važno mesto. Tako trpežna ni, kot je prva, a vendar se blago nosi, če ji je le nekoliko primešane. Seveda blago, v kateri so tri četrtine umetne volne, ni za rabo. Če jo je pa manj, je pa že za današnji čas dovolj trpežno in pride mnogo cenejše, nego bi bilo iz pristne volne. Posebno v blago za ženske obleke, ki vsled hitrega menjavanja se tako dolgo ne nosijo, se primešava umetna volna. Nobena še tako imenitna dama se dandanes ne more ponašati, da ni nosila obleke, v kateri je bilo primešano nekaj volne, ki je že koga družega grela. Če bi se semtertja ne sleparilo, tudi umetna volna ne škoduje v narodnogospodarskem oziru, ker je blago iz nje lahko cenejše. V začetku našega stoletja je bila suknena suknja v več krajih na deželi velika redkost. V naših krajih, kjer imajo ovce, so pač nosili obleko iz debelega domačega suknja, ki pa ni bila za nedelje. Suknjo iz boljšega sukna nosil je le malo kdo in jo je skrbno varoval. Na to, da bi stare nogovice raztrgali in na novo opredli tedaj seveda nikdo mislil ni. Od tistega časa je pa sukno veliko bolj navadno postalo, a raba umetne volne se je silno razširila. Leta 1854. je v Angliji se bil bombaž silno podražil. Tovarne so jele misliti, kako bi našle kako novo tvarino za napravo tkanin. Tedaj so v

Huddersfieldu nastale prve tovarne za blago iz umetne volne. Sprva je umetna volna imela mnogo nasprotnikov, a vzlic temu se je hitro razširjevala in dandanes so že skoro v vseh evropskih državah tovarne, v katerih podelavajo umetno volno. Tudi v naši državi nismo brez njih. Stroji so se tako izboljšali, da se na njih zares izdeluje iz stare volne lepo blago. Ob enem se je razcvela velika trgovina s starimi suknenimi cunjami, pri katerih ima na tisoče ljudij zaslužka. (Dalje sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Umetni gumi arabicum. Ker je arabski gumi precej drag, priporoča neki francoski strokovni list umetno nadomestilo. To se napravi: 5 kilogramov lanenega semena se s 4 kilogrami žvepljeve kisline kuha v 5 litrih vode tri do štiri ure. Tekočina se potem filtrira (ščisti) in se ji doda štirikratna količina alkohola. Kar se zdaj na dnu posode usede, to se zbere, opere in posuši. Dobi se brezbarveni prah, ki nima nobenega duha, a neprijeten okus. Če se z vodo pomeša, služi kot izvrstno lepilo.

C. kr. trgovinsko ministerstvo javlja tukajšnji trgovski in obrtniški zbornici, da se je zadnji čas iznova večkrat zgodilo, da so španska carinska oblastva odrekla carinske olajšave dovoljene za uvozno odpravnino za tukajšnje eksporte, namenjene v prehodu skozi Nemško na Špansko, ker se ni izkazal od španskega konzularnega urada v prehodni deželi izdan oziroma vidiran transit certifikat. Zategadelj je trgovsko ministerstvo vprašanje o izkazu takih certifikatov iznova spravilo pri c. kr. vnanjem ministerstvu v razgovor. Vnanje ministerstvo pa je sedaj trgovskemu ministerstvu naznanilo poročilo c. in kr. poslanstva v Madridu, po katerem so španska carinska oblastva pooblaščen samo v to, da smejo zahtevati izkaz transit-certifikata, katerega je izdal oziroma vidiral pristojni konzularni urad v izvirni deželi, ne pa urad v prehodni deželi. Sicer pa je c. in kr. poslanstvo v Madridu, da zabrani vsako krivo razumenje, prosilo kr. špansko vlado, da mu avtentično in precizno naznani vse sedaj veljavne predpise, po katerih se je ravnati pri pošiljanju tukajšnjega blaga skozi tretje dežele na Špansko. Španska vlada je obljubila, da želji kmalu ugoditi.

Kralj. rumunsko ministerstvo za notranje stvari je preklicalo svojo naredbo z dne 25. februarja t. l., s katero je določilo, da morajo v prihodnje v Rumunijo došle mineralne vode spremljati izvirna izpričevala, izdana od lokalnega oblastva vreliščnega kraja in vidiranega od najbližjega rumunskega konzulskega oblastva.

Kmetijstvo.

O zlaganju zemljišč.

V minolem zasedanju je deželni zbor kranjski pretresal vprašanje o zlaganju zemljišč. O tej stvari je poročal posl. Lenarčič, in ker je vprašanje velike važnosti, prijavljamo doslovno poročilo poslanca Lenarčiča, in sicer po stenografičnem zapisniku. Poročilo se glasi:

Visoki zbor! Čast mi je v imenu upravnega odseka poročati o predlogu g. posl. Lenkha o zlaganju zemljišč. — Gospodom hočem najprej v spomin poklicati besedilo dotičnega predloga in zatorej si dovolim ga prečitati: